

PORANNĄ

— ILLUSTRACJA T. ... KLIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW —

Nr. 7191.

Lwów, niedziela, 21 września 1921.

Rok XV.

Zamek króla Rumunii spłonął!

**Pekin poważnie zagrożony. -- Szanghaj padnie lada chwila!
Stolica Japonii zniszczona tajfunem. 3600 domów runęło.
Sensacyjny obrót cyrkowej „afery atletycznej“.**

„Niech ustąpi“!

Lwów, 19 września.

Przed kilku dniami odbył się we Lwowie wiec obywatelski, którego konkluzją było żądanie ustąpienia min. spr. zagr. Skrzyńskiego. Nie był to zresztą oryginalny pomysł tego wiecu, bo cały odłam prasy (tak stołecznej, jak prowincjonalnej) doszedł do tej samej konkluzji nieco wcześniej. Konkluzja ta wisiała w powietrzu już w chwili, gdy min. Skrzyński obejmował swą tekę.

Nie jest naszym zadaniem obrona ministrów, ale wolno nam wyrażać zaziwienie z racji niektórych zjawisk w życiu politycznym. A obowiązkiem naszym jest również wskazywać niewłaściwości pewnych zjawisk.

Min. Skrzyński nie jest człowiekiem młym pewnej grupie politycznej. Nie pomoże mu fakt, że jest jedynym polskim ministrem spraw zagranicznych, którego nazwisko wiąże z sobą pamięć o sukcesach dyplomatów znych. Nie pomogło mu ostatnie gładkie przepłynięcie przez zdradliwy problem mniejszości narodowych w dyskusji na Lidze Narodów. Powinien ustąpić...

Kiedy ongiś podobne żądanie stawiano wobec p. Zamojskiego, który jako minister przeszedł i odszedł rzeczywiście bez śladu, jego zwolennicy, a dzisiejsi przeciwnicy min. Skrzyńskiego oburzali się „Ministrów spraw zagranicznych — twierdzili — nie można zmieniać jak rękawiczki“. Zdrowa ta i godna poparcia zasada niestety pozostała obowiązującą wobec człowieka niemiłego. Wobec niego nie obowiązują nawet logika.

Nie wiemy, czy p. Zamojski chce raz jeszcze próbować szczęścia, które wówczas niedopisało, ale niewątpliwie, że skoro się żąda ustąpienia min. Skrzyńskiego, ma się kogoś lepszego na jego miejsce. Szkoda, że geniusz ten trzymany jest w ukryciu. Radziłyśmy uchylić głowy przed jego talentami i cichymi zasługami,

Kamieniem obraży, z którego utoczono kamień młyński dla p. Skrzyńskiego, jest jego passus ge-

newski o uniwersytecie ruskim. Prawie nie do wiary! Tego, który ugruntował zatwierdzenie naszych granic wschodnich, oskarża się dziś o działanie na szkodę kresów. Ktoś jest przewrotny: albo minister, który poto kresy przyłączał, aby je gubić, albo oskarżyciele jego.

Znaczącą sprawę uniwersytetu ruskiego przypuszczamy, że znają ją równie dobrze aranżerowie wiecu i dziwimy się łatwości, z jaką nagle przestają rozumieć, o co chodzi!

Udają oburzenie i robią ludzi naiwnych. Jest to sztuka do wyuczenia przy dobrych chęciach. Z czasem można dojść do głośnego protestowania przeciw własnym poufny czynom i myślom.

Nagonka na min. Skrzyńskiego nie jest szczerą. Uczciwiej byłoby powiedzieć: nie chcemy go, bo to nie jest nasz człowiek. Albo: chcemy, aby poszedł, bo nie wytrzymamy konkurencji jego zasług.

Tak robili Ateńczycy.

Eksplozja w pałacu króla Rumunii. Czyżby znowu zamach bolszewicki?

ZNACZNA CZĘŚĆ PALACU SPŁONĘŁA. — PRZYCZYNY DOTAD NIE WYJAŚNIONO. — OLBRYZIA PANIKA. — POGŁOSKI O OFIARACH Z POŚRÓD CZŁONKÓW RODZINY KRÓLEWSKIEJ.

Wiedeń, 19 września. (Tel. G. P.). „Corr.-Ost.“ donosi z Bukaresztu, że skutkiem eksplozji spaliła się część pałacu królewskiego w Cotroceni. Przyczyna pożaru dotychczas niewyjaśniona. Pożar wywołał w mieście olbrzymią panikę, gdyż rozszalała się pogłoska, że między ofiarami pożaru znajdują się również członkowie rodziny królewskiej.

Stolica Japonii nawiedzona przez tajfun.

3600 DOMÓW ZBURZONYCH, 360 LUDZI ZGINĘŁO.

Wiedeń, 19 września. (Tel. G. P.). „Tel. Comp.“ donosi z Tokio, że w Tokio tajfun zburzył 3.600 domów przy czym zginęło 300

ludzi. Miasto pogrążone w ciemnościach. Linie kolejowe po większej części również uległy zniszczeniu.

Anglja wyraża Polsce uznanie.

Z RACJI STANOWISKA W SPRAWIE NABYWANIA OBYWATELSTWA POLSKIEGO PRZEZ NIEMCÓW.

Genewa, 19 września. (Tel. G. P.). Rada Ligi Narodów omawiała na dzisiejszym rannym posiedzeniu sprawę nabywania obywatelstwa polskiego przez byłych obywateli niemieckich. Sprawa ta, jak wiadomo,

stanowi przedmiot konwencji zawartej w Wiedniu. Sprawozdawca, Mello France, zaproponował rezolucję przyjęcia do wiadomości podpisania konwencji, oraz wyraził rządowi polskiemu i niemieckiemu

gratulacje z powodu dojścia do porozumienia. Minister Skrzyński wyraził zadowolenie z powodu ostrożnego załatwienia sprawy w drodze bezpośrednich rokowań i złożył podziękowanie Keckenbekowi oraz innym osobistościom, które przyczyniły się do pomyślnego rozwiązania tej zawilej kwestii. Palmorow, podnosząc trudności i skomplikowany charakter prawny zagadnienia, wyraził uznanie rządowi polskiemu z racji zajętego przez niego stanowiska. Odpowiadając Palmorow, minister Skrzyński zaznaczył, że opinia polska oceni uznanie dla Polski wypowiedziane przez delegata angielskiego.

Potworna zbrodnia.

Paryz, 19 września. (Tel. G. P.) Z kół gruzińskich donoszą, że 78 letni metropolita Nazari, którego siedziba było Kutaris, został zamordowany przez wojska sowieckie.

FRANCUZI EWAKUUJĄ ZAGŁĘBIE.

Paryz, 19 września. (Tel. G. P.) „Le Journal“ donosi z Moguncji, że wojska francuskie na terenie okupacyjnym rozpoczęły ewakuację strefy Dertmundu i okolicy Linburga. Ten sam dziennik donosi, że rząd belgijski wydał rozporządzenie dotyczące redukcji oddziałów belgijskich w Krefeld.

SZCZURY i MYSZY

t e p i

znana jeszcze przed wojną ze swej skuteczności i nagrodzona wielkim medalem złotym na wystawie w Wiedniu

PASTA A. ZALEWSKIEGO w Rawie Mazowieckiej.

UWAGA: Nieszkodliwa dla zwierząt domowych i ptactwa.

Zamówienia wysyła się pocztą za z listem. Żądać we wszystkich aptekach i składach aptecznych. 4734

Warszawa — bez chleba!**CO RADZI WICEMARSZAŁEK MORACZEWSKI? — DOSTAWA CHLEBA Z PROWINCJI.**

Warszawa 19. września. (Z). Wszystkie dzienniki nawołują do energicznych zarządzeń i użycia radykalnych środków. Wicemarszałek Sejmu Moraczewski, zapytany o zdanie, wypowiedział się, że upór właścicieli piekarni ztęmałby w 24 godzinach w ten sposób, że zawezwałby właścicieli piekarni i kazalby im dać dobrą rację batów. Ta lekcja dalaby ten rezultat, że piekarnie natychmiast ruszyłyby i nie wygładzałyby ludności.

Warszawa, 19. września. (Tel. G. P.) Z powodu trwającego wciąż strajku piekarzy, odbyły się w Warszawie rokowania o dostawę chleba do Warszawy z Żyrardowa Grójca i Łowicza. Dostawa ta ma się rozpocząć jeszcze w tym tygodniu w ilości kilku tysięcy kilogr. dziennie.

ROKOWANIA POLSKO-GDAŃSKIE.

Gdańsk, 19. września. (Tel. G. P.) W rokowaniach kolejowych polsko-gdańskich, toczących się w Gdańsku pod przewodnictwem i przy współudziale delegatów Ligi Narodów, rozważano w dyskusji ogólne postulaty woln. m. Gdańska, dotyczące siedziby polskiej dyrekcji kolei państwowych w Gdańsku. Dalsze załatwienie poszczególnych postulatów przekazano podkomisjom. Dnia 18. bm. podejmowali delegaci polscy delegatów Ligi Narodów, oraz delegatów woln. m. Gdańska śniadaniem, a 19. bm. odbyła się przejażdżka uczestników rokowań w kierunku Gdyni celem zapoznajomienia się z najbliższymi odnogami dyrekcji kolei na obszarze woln. m. Gdańska, oraz na obszarze polskim.

W SPRAWIE ŚWIAT PRAWOSŁAWNYCH.

(Telefonem od naszego koresp.)
Warszawa, 19. września. (Z) Metropolita prawosławny w Polsce ogłosił list pasterski o decyzji soboru biskupów prawosławnych, który zezwala na obchodzenie świąt prawosławnych według starego stylu tam, gdzie parafianie żądają tego.

STARCIA MIĘDZY KOMUNISTAMI I FASZYSTAMI.

Piza, 19. września. (Tel. G. P.) Doszło tu do starć między komunistami a faszystami. Jedna osoba zabita, jedna odniosła rany.

PO ZAMORDOWANIU ALEKSANDROWA.

Belgrad, 19. września. (Tel. G. P.) — Dzienniki donoszą ze Sofii, że centralny komitet rewolucyjnej organizacji macedońskiej skazał na śmierć bawiącego w Wiedniu przywódcę Caulawa. Wyrok śmierci ma być wykonany natychmiast gdziekolwiek Caulaw będzie spotkany.

ODEZWA REWOLUCYONISTÓW MACEDOŃSKICH.

Sofia, (Tel. w. G. P.) Centralny Komitet rewolucyjnej organizacji macedońskiej wydał odezwę z powodu zamordowania Todora Aleksandrowa. Odezwa zawiadamia, że przywódca macedoński go ruchu rewolucyjnego został zdradziecko zamordowany i że sprawca, oraz wykonawca mordu nie ujdą kary. Organizacja wydała na nich wyrok śmierci, który zostanie bezwzględnie wykonany. Odezwa kończy się słowami: „Todor Aleksandrow nie żyje — niech żyje Todor Aleksandrow i niepodległa Macedonia!“

Akcja zapomogowa Rządu w sprawie zasiewów jesiennych**UTWORZENIE „KOMITETU ZASIEWÓW“. — 3,000,000 ZŁ. KREDYTU BĘDZIE W NAJBLIŻSZYM CZASIE ROZDZIELONE MIĘDZY NAJBARDZIEJ POTRZĘBUJĄCYCH ROLNIKÓW!**

Z Małopolskiego Towarzystwa rolniczego komunikują nam co następuje:

Celem rozprawienia zapomogowego kredytu rządowego na zasiewy jesiennie, został utworzony przy „M. T. R.“ „Komitet Zasiewów“, w skład którego wchodzi reprezentanci „M. T. R.“, „Siłskiego Hospodara“, „Centralnej Kasy Spółek rolniczych“, „Syndykatu rolniczego“ i „Związku Ekonomicznego“, z ramienia zaś Rządu reprezentanci wszystkich czterech Województw w Małopolsce. Komitet działa w myśl wyrażonych wskazówek Rządu i jego polecenie. Akcja kredytowa polegać będzie na tem, że 2,000,000 złotych kredytu zostanie rozprawdzone między naj-

bardziej potrzebujących rolników, przeważnie w naturze, a 500 tysięcy zł. w gotówce. Nadto „Centralna Kasa“ z własnych funduszy na zasiewy udzieliła kredytu półrocznego w wysokości 500 tysięcy złotych. Cały kredyt rządowy między Województwa i powiaty został już rozdzielony, zbroże rozprowadza się w obecnym czasie między rolników. W powiatach działają komitety pod przewodnictwem starostów, które otrzymują przydział zbożowy za pośrednictwem spółdzielni rolniczo-handlowych i składnic Kółek rolniczych; między ludność ruską rozprowadzają zboże ruskie spółdzielnie rolnicze, zorganizowane przy „Siłskim Hospodarze“.

Pozdrowienie Warszawy dla Gruzinów.**STOLICA ŻYCZY GRUZINOM ZWYCIĘSTWA.**

Warszawa, 19. września. (Tel. G. P.) Na wczorajszym posiedzeniu Rady miejskiej odczytano na głos wniosek, zalecający wysłanie na ręce prezydenta rządu narodowego Gruzji depeszy tej treści: „W chwili, gdy naród gruziński powstał jak jeden mąż, aby zerwać pęta sowieckiej niewoli i krwią własną zdobyć prawo do stanowienia o sobie i przywrócić

niepodległość demokratycznej Gruzji Warszawa śle szlachetnemu narodowi gruzińskiemu bratnie pozdrowienia i życzenia zwycięstwa wolności, niepodległości i rozwoju“. Wniosek, podpisany przez wszystkie ugrupowania, uchwalono jednogłośnie. Jednocześnie wyasygnowano na pomoc sanitarną dla Czerwonego Krzyża 10 tysięcy złotych

Niemcy na rozdrożu.**ZAPRZECZENIE URZĘDOWE.**

Berlin, 19. września. (Tel. G. P.) Ze strony urzędowej zaprzeczają, jakoby rząd Rzeszy postanowił domagać się przyjęcia Niemiec do Ligi Narodów. Decyzją w tej sprawie ma zapaść na posiedzeniu Rady ministrów, które odbędzie się 23. b. m.

CIĄGLE SIĘ NARADZAJĄ.

Berlin, 19. września. (Tel. G. P.) „Berliner Tageblatt“ dowiaduje się, że kanclerz Rzeszy Marx w związku z posiedzeniem gabinetu, które ma się odbyć 28. bm. celem omówienia kwestji wysła-

nia noty o odpowiedzialności za wojnę, oraz omówienia sprawy przystąpienia Niemiec do Ligi Narodów przyniesie wszystkich przywódców partii, oraz zwoła posiedzenie Komisji zagranicznej.

BANKIERZY AMERYKAŃSCY PRZE-STRZEGAJĄ.

Paryż, 19. września. (Tel. G. P.) „Le Journal“ donosi z Berlina, że wielu bankierów amerykańskich miało ostrzec rząd Rzeszy, iż zamierzona notyfikacja w sprawie odpowiedzialności za wojnę wpłynęłaby ujemnie na sprawę pożyczek. Na wypadek notyfikacji wspomniany bankierzy nie wzięliby udziału w podpisaniu pożyczki.

Piloci polscy w Paryżu.

Paryż, 19. września. (Tel. G. P.) Oficerowie piloci polscy z pułk. Srebrniczkim na czele dokonali dziś próbnych wylotów na zamówionych we Francji samolotach, przyczem stwierdzili dobry stan aparatów. Po dokonaniu jeszcze pewnych drobnych poprawek, piloci polscy prawdopodobnie w pierwszych dniach przyszłego tygodnia odle-

cą do Polski. Oficerowie lotnicy polscy budzą żywe zainteresowanie w kręgach lotniczych francuskich. Podczas pobytu oficerów polskich w Paryżu, publiczność franuska okazuje im żywą sympatię. Jutro Towarzystwo francusko-polskie, o raz komitet przyjęcia polskich pilotów wydaje śniadanie na cześć gości.

Ujęcie morderców ś. p. Mencla.**SA NIMI DWAJ NOTORYCZNI ZŁOCZYNCY. — KLAMLIWE ALIBI. WYGADAŁ SIĘ. — NIEZBITE DOWODY WINY.**

(Telefonem od naszego koresp.)

Stanisławów, 19. września. Pierwszy akt ponurej tragedji, jaka z koncem lipca rozegrała się w Medyni, porywając młode życie

śp. Tadeusza Mencla, zakończył się. Ekspozyturze polic.-śledczej w Stanisławowie udało się po mozolnych poszukiwaniach ująć dwóch osobni-

MAE MURRAY, bożyszczce Ameryki i Europy
zobaczymy **„KROLOWEJ PAWI“**
niebawem w

ków, którzy wedle zerbanych przez nią dowodów, są sprawcami tego okrutnego mordu. Są to Munio Feldbau, lat 26, ur. w Bursztynie, ostatnio zam. w Stryju, rel. mojż. stanu wolnego, kelner bez zajęcia, karany dwukrotnie 2- i 3-letniem więzieniem za kradzież i Józef Kuźlak, lat 26, rel. gr. kat., ur. i zam. Kuchini kolonja, ul. Środkowa 37, stanu wolnego, bez zajęcia, karany za rabunek i kradzież.

Oni to na dwa dni przed morderstwem wybrali się ze Stanisławowa na prowincję, by, jak się wyraził Kuźlak, „krasć na grandę, bo już teraz wszystko jedno“. Przeszedłszy do Bednarowa, przenocowali, a następnego dnia, tj. w dzień morderstwa (23. lipca) udali się nad wieczorem do Medyni, gdzie byli widziani przez cały szereg świadków. Po dokonaniu morderstwa i rabunku uciekli przez Kałusz do Stryja i schronili się do mieszkania Ryfki Schilberg. Tu Feldbau pozbył się zrabowanego łupu, dając m. i. zegarek „Omega“ kochance swej Dorze Diamond i polecając jej natychmiast opuścić miasto dla zataenia śladów

Przeczekawszy dwa tygodnie w Stryju, przyjechali do Stanisławowa i tego samego dnia jeszcze aresztowano ich w mieszkaniu Kuźlaka. Zbrodniarze początkowo odmawiali wogóle wszelkich zeznań, gdy im jednak stawiano do oczu niezbitie fakta, popierając każdy z nich świadkami, poczęli bronić się. Lecz przedstawione przez nich „alibi“ okazało się kłamliwe. Feldbau wygadał się w aresztach policyjnych, że obawia się, by ich nie rozpoznał ranny (tj. p. Scazighino) i aby w aresztowanej kochanki nie znalazł o zegarka. Mimo wszystko jednak, do winy nie przyznali się do samego końca, lecz dowody, jakie Ekspozytura zebrała, wystarczają w zupełności, a doniesienie karne przedstawia się w formie okazałej książki, świadczącej o drobiazgowej pracy całego personelu śledczego.

Lwia część zasługi w ujęciu morderców przypada w udziale kierownikowi Ekspozytury kom. dr. Laxowi, który wyjeżdżając kilkakrotnie na miejsce zbrodni i badając szczegółowo każdy drobiazg, zdołał zebrać z niczego prawie i głównie metodą dedukcyjną szereg dowodów, które mimo milczenia sprawców wskazują, że oni właśnie dopuścili się tej ohydnej zbrodni. Sprawcy mordu odstawieni zostali dnia 17. bm. do sądu okręgowego.

HISZPANIE W MAROKKO.

Londyn, 19. września. (Tel. G. P.) Donoszą tu, że Hiszpanie przygotowują nową ofensywę celem odcięcia Tetuanu.

TRZĘSIENIE ZIEMI.

Londyn, 19. września. (Tel. G. P.) Według doniesień „Daily Telegraph“ z Tokio, odczuło tam dnia 18. bm. dwa trzęsienia ziemi, których ogniska znajdowały się w odległości 54 mil na północny wschód od Tokio. Strat w ludziach nie było, PIEKARZE

USUNIECIE SIĘ GÓRY.

(Telefonem od naszego koresp.)
Warszawa, 19. września. (Z) Z Nowego Jorku donoszą, że w Kalifornji wydarzyła się olbrzymia katastrofa. Usunęła się góra nad kamieniołomem na przestrzeni 16 ang. mil kwadratowych. Ma być bardzo wiele robotników zabitych.

Z obrad genewskich.

O OGRANICZENIE ZBROJEŃ.

Warszawa, 19. września. (Z). Korespondent „Rzeczypospol.” donosi z Genewy: Wczorajsza walna łitwa angielska przeciw wprowadzeniu w życie arbitrażu i zabezpieczeniu przed zebraniem się kongresu rozbrojenia powszechnego ukazała jasno faktyczny stan rzeczy. W rezultacie cała robota genewska stanęła pod znakiem niepewności, bo wszystko zależy będzie od kongresu powszechnego, którego skład i wyniki trudno dziś przewidzieć.

Genewa, 10 września. (Tel. G. P.). Komitet 12-tu rozpatrywał również wczoraj sprawę zwołania powszechnej konferencji dla ograniczenia zbrojeń. Dziś komitet 12-tu opracuje tekst postanowienia ogólnych, których treść będzie podana w protokole w sprawie arbitrażu. — Postanowienia protokołu albo zostaną uznieważnione w wypadku niedojścia do skutku konferencji rozbrojeniowej lub jej rozbitcia się, albo też postanowienia tego protokołu będą zawieszane aż do chwili wprowadzenia w życie uchwał konferencji rozbrojeniowej.

JEST ZBLIŻENIE, ALE SA I ROZBIEŻNOŚCI.

Genewa, 19. września. (Tel. G. P.). Wczoraj wieczorem Bezesz oświadczył dziennikarzom, że w toku wczorajszej dyskusji w Komitecie 12-tu udało się przeprowadzić zblizenie punktów widzenia poszczególnych mocarstw. Pozostałe rozbieżności dotyczą sformułowania ostatecznych rezultatów, oraz terminu wprowadzenia w życie protokołu. Wyłoniły się dwie opinie: Pierwsza opinia dąży do wprowadzenia w życie protokołu z chwilą jego podpisania, druga zaś żąda, aby to nastąpiło po międzynarodowej konferencji rozbrojeniowej. Sama procedura zwołania konferencji nie została jeszcze ustalona.

POLACY W KOMISJACH.

Genewa, 10 września. (Tel. G. P.). Komisja budżetowa obradowała nad budżetem dla organizacji dotyczącej higieny. Delegat angielski, który otworzył dyskusję, oświadczył się za zmniejszeniem wydatków. W przeciwieństwie do delegata angielskiego delegat polski Modzelewski bronił pozycji budżetowej na cele higieny, przypominając rolę, jaką fundusze te odegrały w Polsce podczas zwalczania epidemii. Delegat polski zaproponował pewne powiększenie budżetu. Po dyskusji wniosek delegata polskiego przyjęto.

Genewa, 10 września. (Tel. G. P.). Komisja dla spraw społecznych wysłuchała referatu spraw rdzawcy Sokala w sprawie handlu kobietami i dziećmi. Po dyskusji komisja przyjęła referat, wybierając Sokala sprawozdawcą Komisji na plenaryjnym zebraniu.

GROŻNA REWOLUCJA W CHINACH.

Rycina przedstawia posuwanie się piechoty chińskiej z grupy marszałka Tsan-Tso-Lin, gubernatora Mandżurji.

Wojna domowa w Chinach.

Decydująca klęska.

Wiedeń, 19. września. (Tel. G. P.). „N. Fr. Presse” donosi z Londynu, że wojskowy gubernator prowincji Czekiang, którego wojsko broniło Szangaju, poniósł decydującą klęskę skutkiem poddania się 2/3 jego armji. Gen. Wu-Pei-Hu koncentruje wojska rządowe w okolicy Pekinu, pragnąc powstrzymać ofensywę armji mandżurskiej gen. Tsang-Tso-Lin.

MARSZ NA PEKIN.

Pekin, 19. września. (Tel. G. P.). Wedle komunikatu urzędowego armji mandżurskiej znajduje się w pełnym marszu na Pekin. Wojska rządowe zostały wysłane dla powstrzymania przeciwnika.

PRZED UPADKIEM SZANGAJU.

Londyn, 19. września. (Tel. G. P.). Agencja Reutera donosi z Szangaju, że około Lin Ho w odległości 20 km. od Szangaju toczy się zacięta walka. Wielkie ilości rannych przybywają do miasta.

Pekin, 19. września. (Tel. G. P.). Reuter donosi z Szangaju, że pierwsza i druga armia gubernatora Czen-kijangu zbuntowała się. — Nastąpił nowy atak na Lin Ho. Słychać, że armia gubernatora King Fu przelała front. W mieście panuje popłoch. Uchodźcy zostali zmobilizowani.

Szangaj, 19. września. (Tel. G. P.). „United Press” donosi, że upadek Szangaju nastąpi łąda chwila. Będzie to następstwem złożenia broni przez

Pei Ku Han. Z tego powodu na froncie południowym miał nastąpić obrót i zeczy, których rozwiązanie trudne jest do osadzenia. Oczekują w nocy przełamania oporu, a w takim razie Szangaj w całości zostanie oddany na łaskę atakujących. Obecnie wojska trzymane są w ostrem pogotowiu. Ze względu na ten stan trzy amerykańskie torpedowce stoją gotowe do akcji. Żołnierze amerykańscy bronią dostępu do dzielnicy europejskiej, chcąc uchronić ją przed najściem mas uciekających.

Wiedeń, 19. września. (Tel. G. P.). „United Press” donosi z Szangaju, że obronę miasta objął admirał angielski Anderson, komendant obcych sił morskich.

JAK WALCZA CHIŃCZYCY?

Londyn, 19. września. (Tel. G. P.). „Chicago Daily News” zamieszcza pierwszą depezę swego korespondenta z chińskiego placu boju. Korespondent telegrafuje, iż przekonał się, że Chińczycy uzbrojeni są w nowoczesne tanki i maski

przeciwgazowe. W czasie deszczu używają oni parasoli w ten sposób, że jeden parasol przypada na dwóch żołnierzy. Rowy strzeleckie kopie się w ten sposób, że nad żołnierzem kopiącym kolega trzyma parasol, chroniący obu przed deszczem. Między walczącymi wodzami odbywa się wymiana depeż radiowych, utrzymana w tonie wysokiej etykiety, połączonej z wyraźnymi groźbami. Np. marszałek Tsan-Tso-Lin telegrafował do swego przeciwnika: „Wasza Ekszelencja odczesony jest zbrodniarzem w rodzaju Wu-Pei-Hu, który posiada znakomity umysł, lecz serce podłe. Wysłę samoloty celem przekonania się, jak zdrowie Waszej Ekszelencji i czy Wasza Ekszelencja ma zamiar bronić jeszcze ideału wojności”.

EKSPEDYCJA KARNA DO MANDŻURJI.

Berlin, 19. września. (Tel. G. P.). Telegr. Comp. donosi z Pekinu, że prezydent Chin wypowiedział formalnie wojnę Tsang-Tsolinowi, oraz poruczył gen. Wu Pli Fu przeprowadzenie ekspedycji karnej do Mandżurji.

TURCJA ODDAJE BUDOWĘ OKRĘTÓW NIEMCOM.

Paryż, 19. września. (Tel. G. P.). Z Konstantynopola donoszą, że rząd turecki ustanowił zlecenia budowy okrętów na przyszłość oddawać nie Anglii, lecz Niemcom.

Choroby przewodów moczowych, żółciowych i wątroby, dyspepsja, artretyzm, reumatyzm
leczy radykalnie

**woda oryginalna
VICHY-ÉTAT**

Celestins, Hopital, Gra de-Grille
oraz tabletki (comprimés), pastylki i sole
VICHY-ÉTAT

Żądać we wszystkich aptekach
5 15 i składach aptecznych.

6688

Okulista

Dr. Ludwik Landau
wrócił i ordynuje nadal
LWÓW przy ul. Kraszewskiego 7.

Dr. HENRYK WEIN
ordynuje jak dawniej.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych

Dr. M. SCHMELKES
ul. Krasińskich 14. 6424

MEBLE STYLOWE

- POLECA W NAJWIĘKSZYM WYBORZE -

FRANCOS i S_{KA} Legjonów 19.

WŁASNA WYTWÓRNIA MEBLI KLUBOWYCH
NA TARGACH PAWILON SETY.

Z teatru.

„Sześć postaci scenicznych w poszukiwaniu autora“, komedia do napisania Luigi Pirandella)

Lwów, 20. września.

Gorączkowemu pędowi ostatnich dziesięcioleci, zmierzającemu do szukania nowych dróg w sztuce, tym zuchwałym podróżom po nieznanym morzach plastyków, muzyków i poetów celem odkrycia nowej Ameryki, najdłużej opierała się sztuka dramatyczna, bo od czasów Szekspira, tego największego budowniczego teatru, opierała się na niewzruszonych kanonach miejsca, czasu, akcji, których fundamenty nie dały się podważyć bez zburzenia całego wspaniałego gmachu. Z rozwojem techniki, wszystkie innowacje teatralne szły raczej w tym kierunku, czysto zewnętrznym (sceny obrotowe, horyzontalne niebo, plastyczne dekoracje i światło, światło, światło) nie sięgały jednak w głąb, do samego jądra twórczości dramatycznej. Zakusy futurystów w tym kierunku skończyły się zupełnym fiaskiem, bo pokazało się, że zdrowe życie teatru nie znosi sztucznego odżywiania flaszeczką z absyntem. W ostatnim dopiero dziesięcioleciu z Rosji i z Włoch nadleciały ptaki, zwiastujące „przewartościowanie“ współczesnego teatru. W Rosji Jewreimow, we Włoszech Marinelli i Pirandello rozpoczęły te pierwsze próby wiercenia w głąb, wywołując ruch i niepokój w światku teatralnym. Wszyscy ci trzej innowatorzy teatru zbliżeni są do siebie poniekąd pewną metodą: oto pokazali nam teatr nie z uswieconymi tradycjami perspektywy widowni, ale z odwrotnej strony t. z. ze strony warsztatu twórczego i kulis teatralnych, dotykając ciekawego problemu stosunku twórcy do postaci scenicznych i aktorów i stosunku aktorów do życia. Jewreimow każe aktorom wejść w życie, pewne najbardziej im odpowiadające postacie sceniczne urzeczywistnić, ażeby przez tę inkarnację sztuki aktorskiej w życie, nieść radość i pokrzepienie cierpiącej ludzkości. Marinelli w swym teatrze groteski i marionetki stanął na stanowisku, że każdy człowiek posiada swą twarz i swą maskę a więc jest aktorem, przeżywającym swój dramat, polegający na konflikcie między twarzą i maską. W najzawiszy jednak i najgłębszy problem uderza Pirandello. Wedle niego postać sceniczna, poczęta przez autora, zanim jeszcze ujrzy światło sztuki, jest czemś rzeczywistym, żyjącym swoim własnym życiem wewnętrznym i po wieki wieków, w każdym miejscu i w każdym czasie musi odgrywać rolę, dla której została poczęta. Z chwilą poczęcia nie autor ją prowadzi, lecz ona prowadzi autora, który musi być posłuszny jej naturalnym prawom rozwoju i wyzycia się. W odróżnieniu od człowieka postać sceniczna jest nieśmiertelna... Czyż nie żyją po dziś dzień Hamlet, Julia, Skąpiec, Balladyna? Ta metafizyka twórczości scenicznej, ubrana przez Pirandella w ramy teatru, działa fascynująco na myślącego widza, pobudzając go do tysiąca refleksji na temat sztuki teatralnej. Konkluzja ostatnia byłaby jednak niezwykle smutna dla przyszłości teatru. Jeżeli aktor, choćby najgenialniejszy, nigdy nie potrafi odtworzyć postaci scenicznej, bo nie żyje jej życiem wewnętrznym, bo nie potrafi przeżyć i zrozumieć

Echa Targowe.

Jak wypadły IV. Targi Wschodnie?

Dyrekcja Targów wywiązała się ze swego zadania bez zarzutu — Co stoi na przeszkodzie należytemu ugrupowaniu ekspozycji. — Targi nie powinny się przekształcić w jarmark drobnej sprzedaży. — Kiedy urządzać Targi? — Bardzo wskazana w tym roku była wystawa. — O ochronę przemysłu krajowego.

(wywiad u reprezentanta wielkiego przemysłu sp. żywego p. Tadeusza Höllingera).

Lwów, 19 września.

(jp) W dalszym ciągu naszych wywiadów odnośnie do tegorocznych Targów Wschodnich wyrażamy opinię p. Tadeusza Höllingera, radnego miejskiego, członka Izby handl.-przem., który na Targach należał do reprezentantów wielkiego przemysłu spożywczego.

Targi Wschodnie na ogół udały się. Wprawdzie słyśmy się o pewnych brakach i żalach tak wystawców jak i publiczności, lecz są to drobiazgi, które w pierwszym rzędzie wypływają ze stosunków jeszcze niedostatecznie uporządkowanych i nie można ich kłaść na karb braku należytej organizacji ze strony dyrekcji Targów, która wywiązała się ze swojego zadania nadzwyczajnie. Zwłaszcza należy podnieść zasługi przewodniczącego p. wiceprezydenta Obirka, który cały swój urlop prezycyjny przepędził na placu Targów dopilnowując od rana do wieczora wielu spraw.

Najważniejszy zarzut: braku należytego ugrupowania ekspozycji, powinien być skierowany właściwie pod adresem wystawców, którzy zgłaszają się w ostatniej chwili i utrudniają tem samem ugrupowanie wedle gatunków. Również stoi temu na przeszkodzie w asność prywatna przeważnej części dużych pawilonów, jak Polskiego Banku Przemysłowego, Banku Kredytowego Ziemińskiego Banku dla Handlu i Przemysłu, które grupują firmy przez siebie finansowane. Dopiero zatem po kilku latach, po przejściu na własność gminy miasta Lwowa tych pawilonów, można będzie ten błąd naprawić.

Zasadniczo rzecz biorąc, moim zdaniem Targi zostały stworzone w nadziei rychłego otwarcia drogi handlowej na wschód; gdyby się było przewidziało, że to się nie stanie tak rychło, utworzenie Targów Wschodnich we Lwowie byłoby się opóźniło. Cała nadzieja na razie polega na nawiązaniu stosunków z Rumunją i Turcją, co zwłaszcza z tą ostatnią może się stać już wkrótce, a ma się do tego przyczynić w znacznej mierze wystawa polska w Konstantynopolu.

Gdyby otwarcie tych szerokich dróg na Wschód wkrótce nie nastąpiło, obawiałbym się, że Targi Wschodnie, które w swoim założeniu miały na celu przedewszystkiem ożywienie handlu hurtownego, mogą się zmienić na jarmark drobnej sprzedaży, podobnie jak to miało miejsce w roku 1906. Takie prze-

jej dramatu, bo zawsze uderzy w tor inny a nie ten właściwy, jeżeli postać sceniczna jest rzeczywistością samą w sobie a nie jedynie złudzeniem rzeczywistości, odtwarzanej przez aktora, rola teatru byłaby skończona i przypieczętowana. Tak źle nie jest... ars longa, więc i teatr będzie istnieć zawsze tak jak i tęsknota twórcy scenicznego do najdoskonalszego wyrazu wypowiedzenia się.

kształcenie Targów nie byłoby by najmniej wskazane, gdyż stanowiłoby ono szkodliwą konkurencję dla kupców miejscowych, jak już w tym roku przez dwa tygodnie trwania Targów dała się odczuć w handlach niewątpliwa stagnacja.

Nadto należy zwrócić uwagę na tę okoliczność, że nie powinniśmy dopuścić do tego, aby Targi we Lwowie przypadły na ten sam okres czasu, co np. w Wiedniu i w innych miastach. Dla ilustracji wystarczy nadmienić, że w tym roku konsulat austriacki wydał w samym tylko Lwowie przeszło tysiąc wiz paszportowych dla kupców, którzy podczas trwania Targów wyjechali na Targi do Wiednia.

Moim zdaniem, w tym roku powinniśmy byli raczej urządzić wystawę jubileuszową polską we Lwowie (1894—1924). Pomyśl polski zdradza i tak tendencje w tym kierunku przez wystawianie swoich ekspozycji na Targach w sposób piękny, estetyczny o charakterze wystawowym Dlatego uważam, iż stało się źle, że myśl ta, poruszona na posiedzeniu komitetu, nie została przyjęta.

Również żałować wypada, że wystawa rolnicza, zapowiadana z początku tak szumnie, nie udała się wskutek zakuliszych intryg i niechęci zachodniej Małopolski i Kongresówki jakkolwiek ci, którzy wystawili swoje produkty i żywe okazy porobili dobre interesy, wyprzedając wszystkie swoje okazy. Należałoby z tego wyciągnąć wnioski i naukę na rok przyszły. Nakoniec pozostaje jeszcze do zrobienia parę uwag na temat konkurencji na Targach, obcego, a zwłaszcza niemieckiego przemysłu który specjalnie importuje swoje wyroby do Polski bez cła, z Wolnego Miasta Gdańska, pobudowawszy tam filje swoich fabryk berlińskich i innych. Pamiętamy przecież, że nawet w zaborczej Austrii nasze organizacje, jak Liga Pomocy Przemysłowej itp. o wiele lepiej pilnowały naszego kraju przed zalewem obcych wyrobów, aniżeli to się dzieje obecnie w wolnej Polsce. Mam tu na myśli w pierwszym rzędzie takie artykuły jak: obuwie, czekolada, konserwy, manufaktura, które to przemysły powinny raczej doznawać ochrony ze strony rządu, a już stanowczo nie jest rzeczą właściwą ułatwiać zagranicznej konkurencji walkę z temi gałęziami przemysłu krajowego.

Teatr lwowski pod reżyserją Rasińskiego, pokonał dzielnie i bohaterko wszystkie trudności, jakie przynosi wystawienie „Sześciu postaci“ Pirandella. Znać było na każdym kroku tak rzetelną pracę reżysera jak i szlachetne wysiłki aktorów, ażeby mimo niewielką ilość prób wydobyc jak największą wyrazu z wizji scenicznej Pirandella. Jestem pełen szacunku dla pracy Zabielskiego, który wydzwi-

gnął się do aktorskich porywów, przechodzących czasami siły tego sympatycznego artysty. P. Ładosiówna, w roli wymagającej ogromnej ekspresji dramatycznej, płonęła jak czarna węgielek, wzbudzając zdumienie u tych, którzy nie znali dotąd tej strony jej talentu. Doskonały był Ryjter, ciepła kobiecością i liryzmem Michnowska, Zakrzyńska w niemej roli chłopca utrzymała przez trzy akty świetnie wyraz obłąkanego przestrachu twarzy. Na „Sześciu postaci scenicznych“ Pirandella, sztukę graną z ogromnym powodzeniem w całym kulturalnym świecie, sławioną przez krytykę jako jeden z najgłębszych eksperymentów teatralnych ostatniej doby, przyszło wczoraj do Teatru Małego aż „sześć postaci ludzi z miasta“, mającego pretensje do teatralnej kultury i upodobań artystycznych.

Jest to skandal wobec którego błędnie afera zapasnicza w zawsze przepełnionej po brzegi budzie Kornackiego.

Henryk Zbierzchowski.

Z dnia.

JESIEŃ NA RYNKACH TARGOWYCH.

(jp) Złota, sypiąca skarbnicą jesień zaznacza się na wszystkich rynkach Lwowa przedziwną, przepyszną obfitością, godną pędzla Snydersa lub innego słynnego Holendra. Widok, jaki się tu, oczom przedstawi, ściśle przebudzałem życiem, bujnością, świadczy o cudownej sile rodzącej tej ziemi naszej, co jak matka hojna i troskliwa przysparza karmu obfitego wszystkim swym dzieciom, rzuca im dary swe pełnymi garściami.

A doprawdy niczego nam nie brak. Najprzedniejsze gatunki jabłek, gruszek, nagromadzone w stosach olbrzymich, olśniewają żywością barw i dosadnością o lepsze z nimi idą granatowe śliwy i jeżyny, czerwone żurawiny, derenie, gogodze i głogi... A tuż obok niezmiernie obfitego grzybów — arystokratycznych, „prawdziwych“, żółtych rydzów i sośniaków, czarnych podpieńek, sianych gołąbków i... Stosy przepięknych kalafiorów przodują całej braci jarzynowej, więc szkarłatnym pomidorom, zielonym fasolkom, groszkom i szpinakom, żółtym marchwiom, wiśniowym burakom i rzeszy głowistych kapust, nie wspominając o stosach ziemniaczanych. Drożdżki, kaczki, kureczka (słabiej indyki) żywe i bite aż się proszą do zastawy wykwintnego stołu, uzupełniają tę obfitość stragany z masłem i serem, sagany śmietany i kosze jaj... a jako uświetczenie wszystkich artykułów spożywczych rynek kwiatowy lśni przepyszną barwnością licznych odmian georginji i dalii, wonnych tuberoz, wykwintnych chryzantem i stalistnych astrów...

Och, ta ziemia polska tak bogata... Lecz nie patrz na — cennik targowy.

NADESLANE.

Za tę rubrykę Redakcja nie odpowiada.

JESZCZE KILKA SŁÓW O ZAPASACH!

Odnosząc do artykułu „Gazety Porannej“ z dnia 20-go września 1924 (nr. 7190) pt.: „Z tajemnic“, — Dyrekcja Cyrku A. Kornackiego wyjaśnia, że zarzut, jakoby przesadzano z góry wyniki walki zapasników (co wnioskować można z umieszczonych codziennie w czasopiśmie komunikatów na dni następne). — Jest zupełnie niezasadnym.

Komunikaty Cyrku są oddawane od razu na cały tydzień, do Generalnej Ekspedycji Ogłoszeń M. T. Krzysztofowicz, Lwów, Sokoła 4, która niemię dowolnie dysponuje, a Zarząd Cyrku nie zawsze jest w możności (z powodu późnej pory, 11-ta w nocy) wpłynąć na zmianę brzmienia komunikatu. Stąd też zachodzić mogą między istotnym stanem rzeczy a zapowiedzią komunikatów pewne niekonsekwencje. 6909

Prezydent Coolidge o Polsce i Polakach.

Lwów, 18 września.

(C.) Z okazji kongresu Związku Narodowego Polskiego w Filadelfii wystosował prezydent Stanów Zjednoczonych Coolidge następujące znamienne pismo do przewodniczącego Kongresu, Zychlińskiego:

Biały Dom w Washingtonie.

„Mój Drogi Panie Zychliński!
„Zaproszenie Pańskie, hym uczestniczył w Kongresie Związku Narodowego Polsk. w Filadelfii podczas jej sesji pod koniec bieżącego miesiąca otrzymałem i wielce je sobie cenię. Przyjemność wielką sprawiłoby mi przyjęcie tego zaproszenia i powiedzenia Wam parę rzeczy, jakie mam w myśli w sprawie przywrócenia Państwa Polskiego do pełnego należnego mu stanowiska między wielkimi narodami świata. Dokonane to zostało przez ostatnią wojnę światową, i wszyscy Amerykanie uważają to jako jeden z najbardziej silnych usprawiedliwień naszego udziału w tym konflikcie.

Wielostronny geniusz ludności polskiej i jej niewygasła miłość wolności zdobyły sobie i utrzymywały uczucia przyjazne wszystkim przyjaciół wolności ludzkiej, gdziekolwiek oni są na świecie.

Wielki amerykański zespół, który wywozili swe pochodzenie z Polski, przyczynił się wspaniale do budowy i ulepszenia amerykańskiego narodu. — Sprawa mi więc wielką przyjemność, że mogę wyrazić przez pośrednictwo Waszej organizacji, która przedstawia najwyższe cele naszego amerykańskiego obywatelstwa polskiego pochodzenia, moje serdeczne pozdrowienia i najlepsze życzenia.

CALVIN COOLIDGE.

ZBRODNICZE PODPALENIE FABRYKI WOJSKOWEJ.

(Telefonem od naszego koresp.)

Warszawa, 19 września. (Z) Ubiegłej nocy nieznanymi złościami usiłovali podpalić fabrykę „Ston”, w której mieści się wojskowa krawalnia skór. O g. 12 w nocy wybuchł pożar na parterze, a o 6 rano na III piętrze. Pożar ugaszono. Policja stwierdziła, że oba pożary powstały wskutek podpalenia. Dochodzenia ustala, w jaki sposób zbrodniarze dostali się do budynku, strzeżonego przez posterunki wojskowe.

KSIĘŻNA ROSYJSKA POSZUKIWANA PRZEZ POLICJĘ ZA KRADZIFE.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 19 września. (Z) Z Paryża donoszą, że policja paryska poszukuje pewnej księżnej rosyjskiej, która popełniła w magazynach szereg kradzieży. Aresztowana omyliła czujność policjanta i znikła w kierunku Szwajcarii. Zdemaskowano ją mianowicie w magazynie „Luvre”, gdzie znaleziono ukryte pod płaszczem jedwabne pończochy. Sąd wydał wyrok zaoczny, skazujący księżną rosyjską na dwa miesiące więzienia i 200 franków kosztów sądowych.

WSZĘDZIE DROŻYŻNA ROŚNIE.

Berlin, 19 września. (Tel. G. P.) Dzień długi stwierdzają, że drożyzna w Niemczech, zamiast zmniejszać się, podnosi się nieustannie. Ceny w Niemczech w wielu wypadkach są wyższe od cen na rynku światowym. Min. Gospodarstwa Społecznego przystąpiło już do akcji zwalczania drożyzny. Główną jednak troską jest fakt, że ceny na całym świecie poszły w górę. W Stanach Zjednoczonych wskaźnik cen podniósł się ze 133 w lipcu na 137 w sierpniu. Stałe podwyższenie cen daje się zauważyć we Włoszech, Austrii i krajach południowych.

Ettingera Balsam na odciski

usuwa radykalnie bez bólu uporczywe nagniotki i zgrubiałe naskórki.

Skład i wyrób: 5999

Apteka M. Ettingera
Lwów, pl. Gofuchowskich.

Z sali sądowej.

Członek ukraińskiej Rady narodowej przed sądem.

DR. SELEZINKA OSKARŻONY O ZBRODNIE ZDRADY GŁÓWNEJ I
GWAŁTU PUBLICZNEGO.

Lwów, 19. września.

(H) Dzisiaj jako pierwszy świadek zeznawał Michał Jaćkw, redaktor „Ridnego kraju”. Z Twerdochlibem łączyły świadka stosunki czysto literackie. „Ridny kraj” miał charakter antybolszewcki i stał też na stanowisku zgodnego współzycia narodu ukraińskiego z polskim. Świadek wyjaśnia, wśród jakich nastrojów i okoliczności zamordowany został ś. p. Twerdochlib. Pamięta dokładnie treść odezwy przeciw wzięciu udziału w wyborach sejmowych, w szczególności też ustęp, w którym on (świadek) nazwany został zdrajcą. Odezwa ta wywołała u niego poważne obawy o życie tembardziej, że nawet kilkakrotnie był przez przeciwników politycznych atakowany. Świadek i poprzednio już otrzymywał anonimowe listy z po rózkami

Prokurator: Czy wiadomo panu, czy i w jakich stosunkach pozostawał rząd Petruszewycza w Wiedniu z organizacjami krajowymi?

Świadek: Tylko z gazet.

Świadek dr. Hoiubowicz, b. prezydent ministrów rządu ukraińskiego, zeznaje odnośnie do oskarżonego, że był on urzędnikiem dr. Petruszewycza. Dr. Petruszewycza zajmował w Wiedniu stanowisko suwerena, a przedstawiciele innych państw często go odwiedzały w sprawach urzędowych. Dr. Selezinka w posiedzeniach Rady narodowej udziału nie brał, gdyż pełnił tylko funkcje wojskowe. Na posiedzeniach

Rady narodowej, a w szczególności ra tych, w których świadek uczestniczył, nie było nigdy mowy o bojówkach terrorystycznych.

Następnie rozpoczął przewodniczący przesłuchiwać świadka dr. Włodzimierza Ochrymowicza, który wyjaśniał stanowisko z działalności ukr. Rady narodowej we Wiedniu.

Na tym wyczerpano dowody ze świadków i rozpoczęto długotrwałe i monotonne odczytywanie aktów, z których nie jeden stanowi dokument historyczny pierwszej i drugiej wagi. Akta te wyjaśniają działalność rządu Petrusze wycza w Wiedniu, akcję tego rządu zagranicą, tudzież w obrębie państwa polskiego, wyjaśniają organizację i działalność zbrodniczej akcji sabotażowej w Małopolsce, rzucając na światła na całą taktykę polityczną radykalnych grup ukraińskich w ostatnich latach. Długa litania gwałtów, mordów, podpałów i innych aktów sabotażowych, dokonanych przez Ukraińców na szkodę ludności polskiej, wywołuje zdumienie, że sprawcy tych zbrodni po największej części usiłowali bezkarnie, co borykali ukraińskich do coraz to nowych zbrodni naturalnie z chęcią a wobec ogromnego materiału w aktach została rozprawa odroczone do jutra rano.

Sala rozpraw przepełniona dziś była inteligencją ruską, śledzącą z naprężeniem przebieg postępowania dowodowego.

Afera w cyrku Kornackiego komplikuje się!

P. Hajek przyjmuje wyzwanie i gotów jest wykazać prawdziwość swych zarzutów.

WSZYSTKO TO JUŻ BYŁO. — Z HISTORJI SKANDALÓW ZAPASNICZYCH. — KTO ONI SĄ I JAK NAZYWAJĄ. — ZAPASNIK KTÓREMUSKOŃCZYŁ SIĘ URLOP POCZTOWY. — BAMBULI PŁACA ZA CZARNA SKÓRĘ.

Lwów, 20. września.

Odnośnie do „wyjaśnienia”, umieszczonego w piśmie lwowskich przez Dyrekcję Cyrku Kornackiego, zjawił się w redakcji „Gazety Porannej” p. Hajek i złożył następujące

OSWIADCZENIE

„W odpowiedzi na deklarację Dyrekcji Cyrku A. Kornackiego ogłoszoną w niektórych dziennikach lwowskich, że „o ile podpisany złoży w redakcji „Słowa Polskiego” lub „Gazety Porannej” 300 złotych, to może zgłosić się do cyrku i walczyć z każdym atletą i że w razie pokonania Swatyni, lub innego zapasnika Dyrekcja Cyrku złoży 3.000 złotych po połowie na Dom Techników i na fundusz wdów i sierót po dziennikarzach polskich” — podpisany Jerzej Hajek, szampion lekkiej wagi, oświadcza co następuje:

„Powyższą propozycję Dyrekcji

Cyrku przyjmuję i wyzywam do walki w niedzielę dnia 21. września 1924 r. jednego z trzech następujących zapasników, a to w pierwszym rzędzie Langerę lub Wotyńca, przez których zostałem „pokonany”, lub wreszcie Swatynię. — Jako warunek spotkania żadam zmiany sędziego arenowego, którym nie może być nikt z kół cyrkowych. Wyznaczenie sędziego arenowego nastąpić winno w porozumieniu z redakcją „Gazety Porannej”, przytem ze swej strony wysuwam znanych we Lwowie jurorów pp. Mokrzyńskiego lub Bilora.

Deklarowaną kwotę 300 złotych składam równocześnie w redakcji „Gazety Porannej” i wzajemnie proszę Dyrekcję Cyrku o złożenie przed walką ze swej strony deklarowanej kwoty 3.000 zł. do rąk trzecich“.

Jędrzej Hajek, zapasnik.

(H). Jakkolwiek obecna afery w cyrku Kornackiego, wydobytą na światło dzienne przez szambiona czeskiego, wzbudziła silną sensację, tembardziej, że nazwiska znanych sportowców tutejszych są w tej aferze zaangażowane,

— to jednak musimy zaznaczyć, że tego rodzaju bluffi atletyczne nie jest jakimś zdarzeniem odosobnionym, lecz datuje się z dawnych czasów. Jeszcze przed laty dwudziestu ówczesny „Głos” socjalistyczny zdemaskował po raz

pierwszy we Lwowie turniej zapasniczy, również o „mistrzostwo”, z udziałem Cyganiewicza, a od tego czasu niemal każdy tak turniej w Polsce miał podobny epilog.

Czytelnicy „Gazety Porannej” mają zapewne jeszcze w pamięci jeden z ostatnich skandalów, który rozegrał się przed trzema laty w sali Doma Narodowego przy udziale pp. Kornackiego, Steckera i innych. Ten sam Stecker, (figurujący jako „student uniwersytetu lubelskiego”) w rok później stał się bohaterem głośnej w całej Polsce afery Stecker—Garkowicka, w której również zaangażowali się „bestronni” sportowcy warszawscy. W tej głośnej sprawie zabrał wówczas głos krakowski „Tygodnik Sportowy”, dzięki któremu oszustwo zostało zdemaskowane, a „bestronni” arbitrowie po dziś dzień nie mogą się oczyścić z zarzutów publicznie im poczynionych.

Wracając do ostatniego „turnieju o mistrzostwo Polski”, wypada przypomnieć, że większość członków obecnej trupy brała udział z końcem ubiegłego roku również w turnieju o mistrzostwo Polski i nagrodę w cyrku Cimiellego w Łodzi. Wówczas to Grikis „zdobył” pierwszą nagrodę.

W turnieju tym brał również udział lwowski atleta, używający pseudonimu Horvath, który w Łodzi walczył jako Wildman, najsilniejszy żydowski zapasnik (mutatis mutandis jak Langer we Lwowie) i położył wówczas obecnego „szampiona świata” Spiewaczka w 18 m. (!!) Obecnie Horvath, nie został przyjęty, ponieważ swego czasu miał zatarg z p. Kornackim.

Należy jeszcze dodać, że obecny „mistrz świata” Swatynia, rzekomo Jugosłowianin, odznaczający się w turpie brutalnością w walce jest Czechem i nazywa się Wenzel Swatoń, a szampion Rumunii Gergesen jest pochodzenia rosyjskiego i nazywa się Sudaków. Sprowadzony zaś dla atrakcji jako Polak „mistrz” Kisler - Zawisza po 2 tygodniach skończył swoje występy bo... skończył mu się urlop jako urzędnikowi pocztowemu.

Pozostaje jeszcze do omówienia z całego tego towarzystwa „mistrz świata” Bambula, który jest z wyjątkiem „podkładką”, w fachowym języku nazywa się to „Unterlage”, a mimo to ma najwyższą gażę, ponieważ, jak się wyraził jego kolega Grikis, Bambul płaca „za czarna skórę“.

NADESZANE.

DR. NATALIA LIFSCHITZ

w chorobach wewnętrznych i dziecięcych ord. od 3—5 popoł., leczenie lampą kwarcową — ul. św. Anny 1 i p. 6892-3

PODZIĘKOWANIE.

JW. Panu Prof. Dr. Schramowi i asystentowi p. Dr. Hilarowiczowi (Klinika chirurg. Lwów) za skuteczne przeprowadzenie operacji i nader troskliwą opiekę okazaną na jej siostrze składamy tą drogą serdeczne „Bóg z płaci“

6887 Federowie, Złoczów.

Buchalterja podwójna bez bilansu i bez komplikowania. Dla Nowicjusów 10 zł., dla Buchalterów 4 zł. Wynalazca Stargel, Rappaporta 6. — Prospekt gratis. 6893

RESTAURACJA, HOTEL I POKÓJ DO ŚNIADANIA

HANDEL WIN I WÓDEK

POD TRZEMA KORONAMI 6770

Piotr Koloński

Lwów, ul. Trybunałska 8-10.

—————

Lato się kończy, początek jesieni. Jeżeli trochę grosza macie w kieszeni To się w obuwie pięknie i trwałe zaopatrzenie I ra wystawę przy ul. PIEKRSKIEJ 6 6480 [popołudnie.]

—————

KRONIKA.

TEATR WIELKI:

Sobota „Wielki wieczór baletowy“, (gość, występ Karsawiny i Władymirowa).

TEATR MAŁY.

Sobota „Sześć postaci dramatu w poszukiwaniu autora“ L. Pirandella.

TEATR NOWOŚCI.

Sobota „Złoty kaftan“.

Sala Sokoła ul. Zimorowic a
Dziś — Jutro
OSTATNIE 2 POŻEGNALNE Wieczory
Rosyjskiego Teatru Artystycznego

PTAK NIEBIESKI

(Siniaja Pt'ca)

W programie najlepsze utwory „Ptaka Niebieskiego“

Burlacy, Katarynka, Czastuszki.

Ros. p. eśni ludowe — Ka larka — Wańka-Tańka — Marzenie kinta — Kaukaz — Dzwony wieczorne — Ros. knajpa — Dama, Amor i murzyn — Cygani.

Bilety w składzie nut Seyfartha (ul. Akademicka) — od godz. 6-tej wiecz. przy kasie w Sokole.

Cyrk A. Kornackiego, Lwów, Kopernika 33. — Dziś, w sobotę, 20 września o. r. walczą dalej trzy pary: w pierwszej parze: pierwsze spotkanie Bogatycowa (kozak zaporozki) ze Spiewaczkiem (Czechosłowacja). — Druga para: Decydująca walka aż do ostatecznego wyniku pomiędzy dwoma kolosami świata Bambulą (marzyn) i Griksem (Łotwa). — Trzecia para: Decydująca walka aż do rezultatu: Mortona (Szwecja) ze Swatynią (szampion świata). — Przed walkami i urozmaicony nowy program artystyczny.

(jp.) **Dzień wstydliwy.** Wczoraj na ulicach Lwowa odbywała się zbiórka zorganizowana przez Towarzystwo emerytów na rzecz najbardziej potrzebujących z pomiędzy tych pariasów Polski odrodzonej na rzecz ginących z głodu wdów i sierot po urzędnikach państwowych. Zbiórka ta, jakkolwiek podyktowana najbardziej gorzką potrzebą, jest jednak straszliwą hańbą dla naszej godności państwowej. Żle się dzieje zaiste w państwie, w którym trzeba drogą jałmużny i żebractwa chronić od śmierci głodowej tysiące obywateli, którzy mają prawo niezaprzezzone do utrzymania ze skarbu państwa, którzy są ni mniej ni więcej tylko niezaspokojonymi i cierpiącymi aż do bólu wiarciństwa wierzycielami tego państwa.

Prezydent Najwyższej Izby Kontroli państwowej p. Jan Żarnowski przybył do Lwowa dla dokonania lustracji lwowskiej okręg. Izby kontroli państwowej. P. Prezydentowi, który zamieszkał w pałacu woiewódzkim towarzyszą dyrektor dep. p. Ruginiewicz i naczelniczy wydziałów pp. Pecherzewski i Bald. P. Prezydent Żarnowski zabawi we Lwowie kilka dni.

Z Izby adwokackiej. Rada dyscyplinarna Izby adwokackiej wybrała na posiedzeniu z dnia 13 września 1924 adwokata dra Stanisława wiceprezesa Rady.

Woj. Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej urządza za zgodą władz wojskowych wycieczkę na lotnisko w sobotę 20 bm. o godz. 16. Punkt zborny na lotnisku Janowskim.

W sprawie opłat szkolnych. Doroczny wiecz. ogólnotechniczny odbędzie się w poniedziałek 22 bm. o godz. 19 rano na Politechnice w sali II. (matematyki) w sprawie opłat szkolnych, ustalonych przez Ministerstwo W. R. i O. P.

(jp.) **Nieprzychylność i lekceważenie bezpieczeństwa przechodniów.** Wielu panów i to nieraz o bardzo przyzwoitej powierzalności, pozwala sobie na nieprzychylny zwyczaj noszenia na ulicy laski pod pachą lub w ręce w pozycji zupełnie poziomej, co zwłaszcza przy żywym ruchu ulicznym zagraża wyblaczeniem oczu lub zranieniem przechodniów. — Takie noszenie laski, zarówno jak

Bandyta w przebraniu przodownika policji.

REWIZJA W POCIAGU, OGRABIENIE I ZAMACH MORDERCZY.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 19. września. (Z). Pociągiem, idącym z Lublina do Łukowa, powracał z Targów Wschodnich kupiec Mauspeier. Na stacji Grodek wsiadł do przedziału jakiś osobnik w mundurze przodownika policji. Zażądał on osobistych dokumentów, a gdy te nie podobały mu się, zażądał od kupca wydania wszystkich pieniędzy, w sumie 383 złotych. Spisawszy protokół, wyszedł następnie razem z kupcem

i powiół go w stronę Parczewa. rzekomo na posterunek Policji. Tu przodownik wy dobył rewolwer i strzelił do kupca, raniąc go w bok. Kupca znalazł następnie jakiś przejeżdżający wieśniak i odwiózł go do posterunku. Okazało się, że w mundur policjanta przebrał się znany bandyta, grasujący w okolicy. Policja zdołała odszukać fałszywego przodownika i aresztowała go.

wpinanie do kapeluszy damskich szpilek bez ochraniaczy, winno być policyjnie ścigane, o ile sama przyzwoitość nie skłoni odnośnych panów do zaniechania tego nagarnego zwyczaju.

Żaźność Legionistów i Strzelec! W sobotę 20 bm o godz. 7 wieczór w lokalu przy ul. Zielonej 7, wygłosił prof. uniwersytetu, dr. Stanisław Zakrzewski referat pod tyt.: „Historyczne podstawy bolszewizmu“. Obecność wszystkich legionistów i strzelców konieczna. Wstęp wolny.

Bezpłatny przewóz warzywa dla kolejarzy. Celem ułatwienia oraz zapobiegania się na nadchodzącą zimę w warzywa i okopowiny Ministerstwo kolei zezwoliło wydać interesowanym zaświadczenia na przewóz bezpłatny powyższych artykułów pociągami towarowymi w następującej ilości: 600 kg. dla dużej i średniej rodziny, 400 kg. dla małej rodziny i 200 kg. dla samotnych.

Święto 3 p. p. Legionów. W dniach 29 i 30 bm. obchodzi 10-tą rocznicę swego istnienia 3 p. p. Leg., stojący w Jarestawiu. Podczas uroczystości ma się odbyć poświęcenie i wręczenie sztandaru pułkowego.

Uniwersytet Ludo-vy im. A. Mickiewicza urządza w niedzielę dnia 21 września tr. o g. 12 w południe pokaz kinematograficzny w kinoteatrze „Marysieńka“ (pl. Smolki 5), na którym wyświetli film pt. „Gagatek“, w głównej roli Jackie Coogan, oraz dwuaktową komedię „Seft i Cocker“. Ceny miejsc niższe. Kasa czynna od g. 10.

(C.) **W obronie lasów.** Związek Leśników polskich wydał odezwę, w której nawołuje do urzędzenia ogólnego Zjazdu leśników z całej Polski. Odezwą zaznacza, że ogół leśników zamierzony jest w najwyższym stopniu zamierzony reformą organizacji i administracji lasów państwowych, ogólnym pustoszeniem lasów polskich, oraz szerzoną krzywdzącą opinią o leśnikach noszącej się spotykane nadużycia czy nieudolności, które z całą bezwzględnością winny być ukarane. Otóż idzie o naradzenie się nad potrzebami lasów i leśnictwa w Polsce, oraz wskazanie środków zwalczania złego, wogóle i wykreślenie linii rozumnej i twórczej polityki gospodarczo-leśnej. — Zgłoszenia, referaty i wnioski należy nadsyłać do Związku leśników, Warszawa, Feksal 14.

(C.) **Wznowienie prac restauracyjnych na Wawelu.** Kierownictwo restauracji Zamku Królewskiego na Wawelu otrzymało subwencję rządową za miesiąc sierpień w kwocie 9.000 zł., co łącznie z zaoszczędzonymi dotychczas funduszami umożliwiło wznowienie przerwanych robót restauracyjnych.

Z żałobnicy karty. W Krakowie zmarł dr. Jan Wiktor, znany długoletni lekarz miejski i wojskowy we Lwowie, ojciec prezesa dyrekcji kolei państw. w Stanisławowie. Pogrzeb odbył się w Krakowie.

Likwidacja banku w Krakowie. Przed kilku dniami został likwidowany krakowski oddział Banku wschodniego. Wczoraj strzedano wszystkie urządzenia bankowe drogi licytacji. Donoszą również, że temu samemu losowi ulegnie szereg innych zakładów bankowych w Krakowie.

(C.) **Echa procesu krakowskiego.** Izba adwokacka w Krakowie zabroniła ad

wokatowi dr. Cezarowi Schmiadlingowi, oskarżonemu o przekupstwo sędziego przysięgłego Chodurka podczas rozprawy o zaiste listopadowe, zastępować stron przed władzami aż do ukończenia wytezonej na sprawy karnej i dyscyplinarnej. — Sad okręgowy karny w Krakowie ukończył już doręczanie poszczególnym oskarżonym wywodów prokuratury, co do nieważności wyroku uwalniającego. Oskarżeni natomiast wnieśli przez swych obrońców przeciw — wywód na motywy prokuratury.

(Ci.) **Krwawe wesele** urządziło 13 nieproszonych na wesele wiejskich bandytów w Budziszu koło Moderówki, powiat Krosno. Na tle porachunków osobistych napadł niejaki Władysław Bożko ze zorganizowaną przez siebie szajką młodocianych opryszków na bawiące się towarzystwo, zaproszone na wesele córki Jeremiego Markiewicza, Palkami i kastetami obili kilku gości, z których jednego Jedrzejca Lubasia tak ciężko poranili, że po kilkunastu minutach zmarł. Bandytci zbiegli. Policja aresztowała dwunastu z nich. Trzynasty żołnierz przy radiotelegrafii w Zgortu Wład. Bożko, organizator napadu, uciekł. Wszystkich aresztowanych odstawiono do więzienia sądu powiatowego w Krośnie.

(+) **Czy nie powtórzą się krwawe dni powstania „Bokserów“?** W Szanghaju wyładowały amerykańskie wojska, ponieważ położenie tatarskiej kolonii europejskiej stało się groźne, donoszą o kilku krwawych potyczkach z tubylcami.

(+) **Największą turbinę świata** buduje się w Newcastle (Anglia) dla elektrowni w Chicago, waży ona 1000 ton a do jej transportu użyto 66 wagonów.

(+) **Grev zagroźony zupełną ślepotą.** Lord Grey zawiadomił partję liberalów, której jest przywódcą, że zamierza się wycofać zupełnie z życia politycznego, gdyż jego choroba oczna tak dalece się pogorszyła, że sztuka lekarska nie zdoła go już uratować przed zupełną utratą wzroku.

WYPADKI.

(h.) **Zguba pamiętki rodzinnej.** Wczoraj wieczorem w przechodzie z ul. Gliniańskiej na górna Lyczakowska, zgubiłono naszyjnik bursztynowy, stanowiący pamiętkę rodzinną. Uczciwego znalazcy uprasza się o oddanie zguby w Ekspozyturze śledczej P. P. przy ul. Kazimierzowskiej.

(h.) **Kiepski rowerzysta.** Bosak Tadeusz, uczeń szkoły Przemysłowej, jadąc rowerem ul. Snopkowska, najechał na 11-letnią Orszulę Masłowska, która doznała obrażeń na twarzy.

(h.) **Podrzucenie bliźniąt.** Na wzgórzu obok Szkoły kadeckiej znaleziono wczoraj płód bliźniąt. Natychmiastowe dochodzenia nie wykryły sprawczyń tej zbrodni.

(h.) **Za kradzież na szkodę swego chlebobawcy.** tj. właścicieli kawiarni Udziałowej aresztowano Hryńka Maczaka.

(h.) **Nieostrożność przy czyszczeniu strzelby.** Józef Barowicz, lat 19, czyszczyć strzelbę, manipulował tak nieostrożnie, że strzelba wypaliła i ciężko go zraniła. Pogotowie ratunkowe odwiózło go do szpitala.

(h.) **Napad żołnierzy na posterunkowych.** Wczoraj w nocy trzech żołnierzy z II. kolumny szkolnej dywizji sa-

mochodowej wszczęło między sobą bójkę przy ul. Gródeckiej. Prząd. pol. Piotrowski i post. kusiński starali się ich pogodzić i uspokoić, a wówczas jeden z nich, nazwisk. Juziński, rzucił się na Piotrowskiego i pokasał mu wargę, zaś post. Kusińskiemu podbił oko. Z trudem udało się awanturników uspokoić i odprowadzić ich do oddziału.

(h) **Awanturnicy w kozie.** W ciągu nocny wczorajszej V. komisariat miał wiecie do czynienia z awanturującymi się pijakami. Na pierwszy ogień poszedł Józef Mark, który po pijanemu wyprawiał hałasy na Wafach Hetmańskich, następnie Józef Hałaszcza ze swą bogdaną Marią Zarzycką oraz Marią Baranowską, nałogową pijaczka. Całe to towarzystwo nad ranem spoceło w aresztach policyjnych.

(h) **Kradzież w tramwaju.** Miałł Stanisławski, inkasent Kasy chorych, domniósł policji, że w tramwaju „9“ skradziono mu portfel zawierający 326 zł.

(h) **Zagadkowa śmierć dziecka.** Fani Schiffer, żebraczka zam. przy ul. Kazimierzowskiej 1 u dozorczyń, przyniosła wczoraj ze sobą na inspekcję policji zwłoki swojej nieślubnej 5-miesięcznej dziewczynki, twierdząc, że dziecko nagłe umarło w nocy. Policja zajęła się zbadaniem tego wypadku.

Luśka wracaj! Wszystko Ci przebaczę! Jeżeli wrócisz, kupię Ci te eleganckie pantofelki u Henryka Posta, Lwów, Pańska 7, który otrzymał świeży transport eleganckich pantofelek i będziesz mogła dowolnie wybierać. 6854-2

Dziwną siłę przyciągającą okazuje Lwów. Po Gottesdinerze, Hankom poczuł obecność i słynny bramkarz Görlitz pociąg do naszego grodu. Jak słychać, objął p. Görlitz posiadę w „Mactenie“ i grać będzie w L. K. S. Pogon, który przez nabytek powyższy znacznie zyska na sile. Również i „Hasmonea“ zaprezentuje nam wkrótce najświetniejszy nabytek, który ozdobi się w „Mactenie“ berneńskiej. Tylko tak dalej, a zakusujemy Barcelonę!

Najbliższa niedziela przyniesie nam zwój zwycięstwa i punkty. Na boisku „Hasmonea“ spotkają się gospodarze z „Polonią“ przemyską, równocześnie gościć będą u siebie „Czarni“ stanisławowska „Rewerc“.

Praca nad statutem „Lwowskiego Koła Dziennikarzy Sportowych“ jest na ukończeniu, tak, iż komisja statutowa będzie w stanie w najbliższym tygodniu przedłożyć plenarnemu zebraniu gotowy projekt.

L. K. S. Pogon zwrócił się do gminy miasta Lwowa z prośbą o wydzierżawienie mu przyległego do boiska gruntu w celu wybudowania placu treningowego. Należy się spodziewać, iż prośba zostanie pomyślnie załatwiona. Haracz, jaki „Pogon“ magistratowi złożyła w tym roku w postaci podatku, wynosił zupełnie pokątną sumkę.

Mistrzostwa w pięcioboju lekkoatletycznym dla młodzieży szkół średnich odbędą się na boisku „Pogoni“ dnia 20. i 21. o godz. 15.

Zapytujemy „L. Z. O. P. N.“ kiedy zamierza załatwić sprawę biletów prasowych? Wobec tego, iż „Pogon“ przychyliła się do żądania redakcji pism miejscowych i udzieliła dwa bilety, należy się spodziewać iż i inne kluby nie będą w tej sprawie czynić trudności.

Ogólny pokój sportowy na Dobrej drodze. Pokój sportowy państwa centralnych należy uważać za definitywnie zlikwidowany.

F. C. Nürnberg. mistrz Niemiec, otrzymał zaproszenie do Paryża, gdzie jeszcze w ciągu zimy rozegra zawody z „Red Star“, mistrzem Francji.

We Wiedniu rozpoczynają się w najbliższą niedzielę rozgrywki o mistrzostwo. Do zawodów staje I. i II. Liga Niemców (tak brzmi nieoficjalny tytuł zawodowców), jakoteż liga amatorów. N. S.

W najbliższą niedzielę 21 bm. odbędą się zawody footballowe o mistrzostwo klasy A. między Polonią przemyską a Hasmoneą.

Biali — Hasmonea II. Zawody powyższe odbędą się w sobotę 20 bm. o godz. 4. popoł. na boisku Hasmonea.

Z życia ekonomicznego.

Giełda lwowska.

OBROTOWY W AKCJACH.
 Bk Hipoteczny 0.72½, 0.73, 0.74,
 Przemysłowy 0.51, 0.50, 0.49, 0.50½,
 Browary 8.40, Chodorów 6.5, 6.10,
 6.11, 6.12, 6.13, 6.15, Chybie 9.00,
 8.90, Cegielski 0.86, 0.82, 0.80,
 Górka 19.25, Potisk 2.25, 2.15,
 2.35, Siersza Górnicza 5.40, 5.45,
 Tesp 5.05, 5.00, Zieleniewski 12.25,
 12.15, Cmielw 0.68, 0.65, Lokomotywy 0.53 Niemołowski 0.55,
 Ntrat 0.51, 0.50, Oikos 3.15, Peze 0.18, 0.19, 0.20, 0.21, 0.22, 0.25, 0.27

GIEŁDA ZURYCHSKA

Zurych. (PAT.) Notowania z dn. 19 b. m. Holandia 203.85, Nowy Jork 529.5/8, Londyn 23.64, Paryż 28.15, Mediol. 23.22, Praga 15.87½, Budapeszt 0.0069, Bukareszt 2.80, Belgrad 7.37½, Sofja 3.87, Wiedeń, 0.0074½.

Obroty pozagiełdowe

Lwów, 19. września.
 Wczoraj tendencja chwiejno-nizkowa. Obrót słaby.
 Dolary amer. 5.18½ do 5.19, dolary kanadyjskie 4.16 do 4.17, korony czeskie 0.15 do 0.15½, leje 0.02 do 0.02½, franki franc. 0.27½ do 0.28, franki szwajcar. 0.97 do 0.98, funty szterl. 23.40 do 23.60 Ruble a 500 i a 100 za 1 tys. 0.00 zł. do 0.00 zł, drobne za 1 tys. 0.00 do 0.00 zł. niemieckie tys. stare za 1 tys. 0.50 do 0.52 gr.
 Złoto: 20 kor. 21.40 do 21.50, 20 frank. 19.80 do 20.00, 20 mark. 23.40 do 23.50, 10 rubli 25.40 do 25.60 gr.
 Srebro: kor. austr. 0.42½ do 0.43, 5 kor. austr. 2.24 do 2.26, floreny 1.14 do 1.16, ruble 1.85 do 1.90, kopiejki za rubel 0.85—0.90.

CHOROBY weneryczne i zastarzałe skórne, osłabienie na tle neurastenji leczy spec. DR. FRISCH, Wałowa 11. 6323-3

MICHAŁ FURGAŁA z Krowicy Hołdow skiej pow. Lubaczów syn Józefa i Apolonji urodz. w r. 1901, 40 pułka piechoty unieważnia zgubioną kartę zwołania. 6891

PASY brzuszne, raptirowe, macieźne, suspensyjna, przerwy, pożyczki gumowe na żyłki, opaski menstruacyjne, pesary rozmaite, legary, gąbki, strzykawki zapobiegawcze dla pań itd. tylko **STANISŁAW BARAN**, Lwów, Akademicka 26. 6903-3

UNEWAZNIAM skradzione tymczasowe zaświadczenie o demobilizacji na nazwisko Samuel Weisberg urodz. 1899 r. w Nadwórnie i książkę wojskową, oraz Kartę mobilizac. wydaną przez 6. P. P. — P. K. U. Stanisławów na te same nazwiska oraz dwa weksle razem na 85 zł. płatne dnia 16 października w Nadwórnie na jeden podpisany Aron Silber a na drugi Juda Burg. 6890

Materiały elektrotechnicz. motory, dynamomaszyny najtaniej u firmy **Bernard Panzer**, Kopernika 17. Tel. Nr. 1358. 5803

Ważne dla przemysłu!
Węgiel górnośląski i dąbrowiecki

dostarczają poniżej cen kopalniowych, a eściowo jako wyłączni zastępcy kopalni na długi kredyt

„BRZASK”
 Sp. przem.-handl. z o.o.
 w Katowicach, ul. Kościuszki 12. Tel. 881.

Dostarczamy również koks hutniczego i gazowego.
Specjalnie dla przemysłu polecamy:
 Górnośląski znakomity węgiel ok 7000 kalorii **groszek** (ziarna 12—25 mm) po cenie 16.60 za tone. Miał **grycikowy górnośląski** (0—12 mm) po cenie 5.30 zł. **na długi kredyt.** 6804

OGŁOSZENIA.

Nauka i wychowanie

BAIOREGO 34 — „Ecole Française”. Najszysze wyuczenie języków, stenografii. Nijlepsze rodowite siły. 6789

FRANCAISE cherche leçons S'adresser „Leçons”. 6857-5

NAUCZYCIELKI na klasy normalne i gimn. poleca od zaraz **Biuro nauczycielskie Marij Rechter**, Lwów, Klempowicza 10, II p. od godz. 11—1. 6910-2

Posady i prace

MAGISTER z pięcioletnim poszukiwaniem posady od 1. października. Zgłoszenia „Magister”, Stary Sambor, apteka. 6886-3

PRACY w poważnej instytucji przemysłowej poszukuje zdolny, energiczny. Płak, lat 34, dobry organizator techniczny i administracyjny, wykształconie politechniczne, włada kilku językami ostatnio samodzielny kierownik przedsiębiorstwa. Łaskawe propozycje pod „A. B.” do Admin. 6894

BIURO NAUCZYCIELSKIE, oraz pośrednictwa pracy dla wszystkich zawodów, **Maria Niemczynowska** — Lwów, plac Akademicki 3. Tel. 1361. 6736-10

MAGISTER lub asystent znajdzie umieszczenie w aptece pod Orłem w Przemysłu. Zgłoszenia amze. 6812-5

Kupno, sprzedaż, zamiana

PARCELE BUDOWLANA 450 m² na Bogdanówce najwięcej dającym. Zgłoszenia pod „Parcela”. 6902

Mieszkania, lokale, sklepy

INFORMATOR Biuro mieszkaniowe, Kopernika 22, telefon 446 poszukuje dla solidnych, zamężnych lokatorów mieszkania różnych pokoi. Przeprowadza zamiany w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, pośredniczy w kupnie sprzedaży nieruchomości, dóbr, lasów. 6229

SZUKAM MIESZKANIA z trzech pokoi i kuchni z komfortem. Zapłać czynsz z góry za dwa lata. Zgłoszenia do Adm. pod J. L. 5255-3

DO SPRZEDANIA motor benzynowy o sile 4—6 HP proveniencji czesko-słowackiej. Wiadomość u firmy Inżynierowie Mund & Hornikier, Lwów, Jagiellońska 17. 6884-2

SPRZEDAM okazynie bardzo tanio pówóz na gumach. Kopernika 16. 6864-5

POSZUKUJE wily z ogrodem, 6—8 pokrojowej na wynajem. Warunki według umowy. Zgłoszenia do Zarządu Firmy Piotr Mikolasch i Ska, Pasaż Mikolascha I p. codziennie między 10—11 przedpołudniem. 6860-6

FORTEPIANY, pianina, fisharmonje przegrane znakomicie sprzedaje, kupuje i mienia tylko gotówka, Hanak, Pańska 21. 6852-5

Rozmaite

ZURNALÉ MÓD DAMSKICH, męskich, dziecięcych i inne, jakoteż kroje i manekiny hurtownie i detajecznie po cenach najtańszych poleca **Adolf Gelles**, Tarnopol, Wałowa 2. Ullsteina i Bayera wzory do robót ręcznych i samouki szycia. Wysyłka do każdej miejscowości odwrotna za zaliczką. 6212-14

ELEGANCKO wykonuje suknie, kostjomy, wszelkie przeróbki. Pracownia sukien św. Mikołaja 18, I p. 6823-5

Lwowski Skorowidz adresowy.

Powszechna mobilizację adresów mieszkańców, oraz handlu i przemysłu miasta Lwowa i ościennych gmin (Zniesienie, Zamarstynów itp.) urząda redakcja „Lwowskiego Skorowidza”.

Celem zredagowania „Skorowidza adresowego” ścisłego, nicodzownem jest w dobie dzisiejszej pomoc moralna i materialna ogółu mieszkańców, przeto odwołuję się tą drogą do tychże, by raczyli nadesłać mi swoje adresy, tak mieszkań, jakoteż przedsiębiorstw, gdyż tylko taka współpraca, może stworzyć ścisłą księgę adresową. Nadsyłać winni mieszkańcy swe adresy zbiorowo (domami zani., lub też współpracownicy jednego urzędu, bądźto zrzeszenia, kooperatywy itp.).

Do każdego adresu mieszkańca załączyć należy opłatę 20 gr., zaś dla mieszkańca prowadzącego przedsiębiorstwo opłata wynosi 1 zł.

Opłaty powyższe nie obowiązują wydawcy do niczego, prócz umieszczenia podanych adresów w „Skorowidzu” w 1935 r. w formie urzędowej, zaś nadawca również nie jest obowiązany do żadnych innych świadczeń tylko jak powyżej.

Adresy winny być podane przez posiadaczy mieszkań i podnajemców krótko i węzłowato, imię i nazwisko, zawód, iniejsce zamieszkania, zaś przemysłowcy adres przedsiębiorstwa do dnia 25. września br. do Redakcji.

Redakcja „Lwowskiego Skorowidza”
M. SONNENSCHNEIN,
 Lwów, Żółkiewska L. 123. 6610-4

Miejska Kasa Oszczędności we Lwowie

ul. Wałowa I. 9. Gmach własny.

Telefon Nr. 275. — Konto Poczł. Kasy Oszcz. 59.914

przyjmuje wkładki oszczędności na **12% rocznie.**

6897

Za wkładki i ich oprocentowanie ręczy gmina m. Lwowa.

WYSIEWKI HERBACIANE

Z NAJLEPSZYCH GATUNKÓW HERBAT CEYLOŃSKICH I CHIŃSKICH — POLECA

HANDEL HERBATY I KAWY 6898

EDMUNDA RIEDLA

LWÓW, ulica RUTOWSKIEGO liczbą 3

PIERWSZORZĘDNA PRACOWNIA KOSTJUMÓW i SUKIEŃ DAMSKICH

J. GROSS LWÓW, ul. Sykstuska 40.

Specjalny oddział francuski. — Siły techniczne z Warszawy.

Geny znacznie niższe. 6901

M. AMSTERDAM z Bukaresztu

ma zaszczyt zawiadomić swoich P. T. Klientów, że ze względu na ich wygodę otworzył oiecznie sklep i pracownię succursalną w centrum miasta **Pasaż Mikolascha** koło kina PASAŻ

gdzie przyjmuje zamówienia na najwykwintniejszą **Garderobę męską**

według modeli londyńskich i paryskich.

Bogaty wybór materji na l pszych gatunków na składzie

Gwarantuje się za solidne, eleganckie i szybkie wykonanie zamówień, oraz dodatki pierwszorzędnej jakości **po umiarkowanych cenach.** 6628

KRAKOWSKA
23**WELNY**na suknie, kostjomy i ubrania,
jedwabie, woale, eponge, fulary,
dżiny, markizety, płótna, zefiry,
perła, flanele, barchany polecaZARKOWSKI-KUCZAMER i SCHWETLICH
Lwów, ul. Krakowska 23 (róg ul. Skarbkowej)NAJTAŃSZE
MIEJSCE ZAKUPNA!**Okazyjne Dywany**werskie i strzyżone poleca najtańiej **KAZIMIERZ SKIBIŃSKI**, Lwów, Ko-
pernika 4, tylko naprzeciw Szkołowa.DLA ZAKŁADÓW DENTYSTYCZNYCH
na prowincji ważnePrzyjmując się roboty techniczne od
W. P. lekarzy dentystów na dogodnych
warunkach. Pierwszorzędne i rychłe
wykończenie. 6849-2Zgłoszenia do Administracji pod „Per-
fect“.Lekarz chorób wene-
rycznych i skórnych **Dr. A. Nadel**
powrócił i ord. 8-9 i 12-6 pl. Fallicki 5
(Nad Kawiarnią Centralną): 6675B. długoletnia sekundariuszka klinik
wiedeńskich i szpitalu powszechnego
we Lwowie 6889-3**DR. ZOFIA WEPER**
powróciła ze studjów z zagranicy i or-
dynuje jak przedtem w chorobach skór-
nych i wenerycznych oraz kosmetyce le-
karskiej we Lwowie ul. Janowska Nr. 26
od godz. 12-1 i 3-5.
Usuwanie włosów, brodawek, znamion
lekrolizą.**DARMO !!**Każdy Czytelnik dostaje premje na u-
dział w 10-cj Państwowej Loterii Kla-
sowej, gdzie główna wygrana 250.000
złot. Prospekt i katalog wysyła się po
otrzymaniu znaczka 50 groszy. — Skła-
dnica S. Jakobsom Warszawa, Grzy-
bowska Nr. 31/14 Skrz. pocz. 370.
6806-2**SYNDYKAT ZBOŻOWY**

Spółka z ogr. odp. we Lwowie, ul. Jagiellońska 20, I. p.

Sprzedaje ze swego młyna we Lwowie
wagonowo i detalicznie**makę pszenną**pierwszej jakości w 3-ch gatunkach, tudzież grys
i omiesiny po cenach najniższych z dostawą do domu.

Kooperatywom, związkom urzędniczym i robotniczym ulgi w spłacie.

Przyjmuje każdą ilość zboża do
przemiału.

Mienia zboże na makę.

Przy wagonowych zakupach udziela kredytu wedle oso-
bnych umów.Zgłoszenia przyjmuje Dyrekcja codziennie w godzinach
od 9-tej do 2-giej. 6566

Felton „Gaz. Por.“ z d. 20. IX 1924.

JAKÓB HENNERY.

ZAKŁAD O ŻYCIE. Powieść kryminalna z fran^o.

(Ciąg dalszy.)

— Przedstawienie się zaczyna!
— rzucił Lataupe, który od chwili
znów odzyskał swą zwykłą aro-
gancję.Ale na równi ze wszystkimi
wlepił wzrok w owe drzwi, w któ-
rych miał się ukazać. — jak się te-
go spodziewano. — ów tajemniczy
człowiek, nieznaną sprawcą owych
zagadkowych zbrodni.We drzwiach zjawił się Napo-
leon Fardot, z wąsikami zawadzia-
cko do góry podkreconym, z roz-
wichtzoną bródką opadającą na
kunsztowny obrzymi węzeł ja-
skrawo zielonej krawatki, z twa-
rzą rozjaśnioną pogodnym, szcze-
rym uśmiechem...— To ma być morderca? — wy-
krzyknął zdumiony Cassoulet.— Spójrzij pan tam, na drzwi!
— odrzekł krótko reporter.Oto przy drzwiach, któremi
wszedł Fardot, a których jeszcze
nie zdążono zamknąć. Lataupe,
sprawozdawca sportowy, z oczy-
ma nabrzmiałymi, z twarzą wy-
krzywną grymasem bezgranicznej
wściekłości, z pianą na ustach,
szarpał się z wyrwywał z obję-
cia policyjnego, pchniętego tych
drzwi z polecenia brygadiera. Kilku
agentów podbiegło na pomoc. —
drzwi zatarasowano. — ataszek był
złapany!Wtedy Lataupe ostatecznym,
nieładnym wysiłkiem wyrwał się
z rąk agentów. — skoczył na śro-
dek sali... w prawej jego ręce za-
błysnął jakś mały metalowy przed-
miot... Huknął strzał — i reporter
Basselin zachwiał się i runął na
ziemię.

XV.

WYZNANIE ZBRODNIARZA. Oczywiście Lataupe'a schwyta-
no natychmiast i odprowadzono
pod silną strażą do najbliższego ko-misariatu policyj. Stamtąd powędro-
wał prosto do więzienia.Straszny, błędny wzrok i ścia-
gnięte jakimś okropnym skurczeni-
m rysy jego twarzy świadczyły o
nadzwyczajnym podnieceniu i me-
dychowej nieszczęsnej „sprawo-
zdawcy sportowego“.Przez pierwsze cztery dni trwał
w uporczywym milczeniu. Nie
chciał żadnego adwokata, — zapo-
wiedział nawet, że z żadnym mó-
wić nie będzie. Oświadczył przy-
tem stanowczo, że nie będzie odpo-
wiedział na żadne pytania.Piątego dnia zażądał papieru,
pióra i atramentu. — celem spisa-
nia pamiętnika. Poдалиśmy dosłowną
treść tego dokumentu, którego
oryginał złożony jest w aktach
śledczych tej głośnej sprawy:„Zabiłem jedynego człowieka,
który obok mnie odkrył prawdzi-
wą tajemnicę sprawy Fortinów.
Choć i on może wiedział o tej sprawie
mniej, niż mi się zdawało.„W każdym razie jednak to co
powiedział wystarczy, by inni mo-
gli kontynuować rozpoczętą przez
niego pracę, — w pierwszej linii
naturalnie poczciwy Cassoulet, któ-ry z wielką satysfakcją przystroił-
by się w cudze piórka! Co do Cas-
souleta nie lękam się go zbyt. Ten
łatwowierny pocziwina nie
potrafi niczego wysledzić sam, bez
czyjej pomocy. Tak samo zresztą
sprawa się miała i w tym wypad-
ku: poleciał na oślep za mylnym
tropem — Basselin-mordercy! A ja
go tam skierowałem. Zapytajcie go
o pewien mały, anonimowy liścik,
jaki dostał za swoim powrotem
z Melun, — to wystarczy!„Ja tylko jeden zatem mogę u-
dzielić sprawiedliwości potrzeb-
nych wyjaśnień. I udzielię ich. — nie
cierpiącym bowiem tego, by jaki-
kolwiek szczegół tych zbrodni ob-
myślanych i przeprowadzonych za-
prawde po mistrzowsku, mógł po-
zostać nieznaną lub przekreconą.
Chłubię się prosto mem dziełem,
i zależy mi przede wszystkim na
tem, aby — abstrahując zupełnie
od punktu widzenia etycznego. —
nikt nie mógł powiedzieć o mnie, że
byłem głupcem lub niezdara.

(C. d. n.)

Cena OGŁOSZEŃ: Za wiersz 1 szpal-
towy milimetrowy w ogłoszeniach zwy-
kłych 10 gr.; w nadesłanym 26 gr.; po
kronice 30 gr.; w tekście (kronika, re-
pert., dział ekonom. itd.) 35 gr. na pier-wszej stronie 40 gr.; za jedno słowo w
drobnych ogłoszeniach 6 gr.; w rubry-
ce „kupno-sprzedaz“ 8 gr., matrymial-
ne korespondencje prywatne 10 gr., dla
poszukujących pracy 4 gr.; jedna całastrona w ogłoszeniach za tekstem 239
zł. pod.; 1 cała strona w sześci tekst-
owej 400 zł. pol., cała strona pod nagł-
wkiem 475 zł. pol. Ogłoszenia zamiej-
scowe o 30% drożej. — Ogłoszenia za-graniczne o 50% drożej. Za ogłosze-
nia w miejscu zastrzeżonym, ogłosze-
nia osobno stojące i bez numeru dolicz-
ają się 25%. Odpowiedzialności za termino-
wy druk ogłoszeń nie przyjmuje się.© © Należytość pocztową
© © opłacono ryczałtem.**Prenumerata**miesięczna 4 zł. 25 gr. — Z dostawą na miejscu lub prze-
syłką pocztową 4 zł. 50 gr. — Za granicą 5 zł. 50 gr. — © ©